

साहमिदानीं विजनीकृता इष्टजनरहिताकृता ॥ कथमाश्रमेव तस्यामि कस्यचस्वीयंदुःखमहमाख्यास्यामि विजनवनस्थेति शेषः ॥ ६ ॥ किञ्चित् महात्मनाराधवेण केनकारणेन त्यक्ता किंवा त्यागकारणमसत्कर्मत्वयाकृतमिति प्रष्टुमुनिषु किं नु वक्ष्यामि त्यागकारणपापस्य कस्याप्यकरणाद्वक्तव्यं प्रत्युत्तरं न किमपि पश्यामीत्याशयः ॥ ७ ॥ अपि च जीवितत्यागोप्यशक्य इत्याह ॥ न खल्विति ॥ तदत्यागहेतुमाह ॥ राजवंश इति ॥ राजसंतानः परिहास्यते विच्छिद्येतेत्यर्थः ॥ मयि गर्भस्य विद्यमानत्वादिति भावः ॥ ८ ॥

साकथं त्याश्रमे सौम्यवत्स्यामि विजनीकृता ॥ आख्यास्यामि च कस्याहंदुःखंदुःखपरायणा ॥ ६ ॥ किं नु वक्ष्यामि मुनिषु कर्मचासत्कृतं प्रभो ॥ कस्मिन्वाकारणे त्यक्ता राधवेण महात्मना ॥ ७ ॥ न खल्वद्यैव सौमित्रे जीवितं जान्हवीजले ॥ त्यजेयं राजवंशस्तु भर्तुर्मे परिहास्यते ॥ ८ ॥ यथाज्ञांकुरु सौमित्रे त्यज्यमांदुःखभागिनीं ॥ निदेशे स्थीयतां राज्ञः शृणु चेदं वचो मम ॥ ९ ॥ श्वश्रूणामविशेषेण प्रांजलिप्रग्रहेण च ॥ शिरसा वंद्य चरणौ कुशलं ब्रूहि पार्थिवं ॥ १० ॥ शिरसा भिनतो ब्रूयाः सर्वासामेव लक्ष्मण ॥ वक्तव्यश्चापि नृपतिर्धर्मेषु समाहितः ॥ ११ ॥ जानासि च यथाश्रुद्धासीता तत्वेन राधव ॥ भक्त्या च परयायुक्ता हिता च तव नित्यशः ॥ १२ ॥ अहं त्यक्ता च ते वीर अथ शोभीरुणा जने ॥ यच्च ते वचनीयं स्यादपवादः समुत्थितः ॥ १३ ॥ मया च परिहर्तव्यं त्वंहि मे परमा गतिः ॥ वक्तव्यश्चैव नृपतिर्धर्मेण सु समाहितः ॥ १४ ॥ यथा भ्रातृषु वर्तेथास्तथा पौरेषु नित्यदा ॥ परमो ह्येष धर्मस्ते तस्मात्कीर्तिरनुत्तमा ॥ १५ ॥ यत्तु पौरजने राजन्यधर्मेण समवाप्नुयात् ॥ अहं तु नानुशोचामि स्वशरीरं न रर्षभ ॥ १६ ॥

त्वं च राजशासनं कुर्वित्याह ॥ यथाज्ञामिति ॥ इदं वचः मत्संदेशरूपं ॥ ९ ॥ प्रग्रहेण प्रकृष्टांजलिग्रहणसमेतेन शिरसेत्यन्वयः ॥ चरणौ वंद्य मत्पतिनिधितयेति भावः ॥ पार्थिवं च वंदयित्वा कुशलं ब्रूहि ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ जनेऽयं शोभीरुणा जननिमित्ताय शोभीरुणैव त्वया त्यक्ता नान्यथेति जानामीति शेषः ॥ वचनीयं निंदा ॥ अपवादोऽभिशापः ॥ १३ ॥ अथ प्रजाविषये संदेशमाह वक्तव्यश्चेति ॥ १४ ॥ १५ ॥ एष धर्मः कस्तत्राह ॥ यत्तु इति ॥ धर्मेण धर्मकृतलक्षणेन यदवाप्नुयात् पुण्यं एष एव परमो धर्मः ॥ १६ ॥